

PS-I.431.3.3.2011.AKra

**PROTOKÓŁ
KONTROLI DORAŻNEJ
przeprowadzonej w Pogotowiu Opiekuńczym w Gorzowie Wlkp.
ul. Spokojna 57
wielofunkcyjnej placówce opiekuńczo-wychowawczej**

Działając na podstawie art. 22 pkt.8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2005r. 61, poz. 543 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005r. w sprawie szczegółowych zasad nadzoru nad przestrzeganiem standardu wychowania i opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nadzoru nad działalnością ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz. U. Nr 214 z 2005 r. poz. 1812 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. 2007, Nr 201 poz. 1455).

Zespół kontrolny w składzie:

- *Agnieszka Kraska* – inspektor wojewódzki Wydziału Polityki Społecznej LUW, nr upoważnienia: 158-1/2011 z dnia 14 kwietnia 2011 roku - Przewodnicząca Zespołu;
- *Marta Nowak* - starszy inspektor Wydziału Polityki Społecznej LUW, nr upoważnienia: 158-2/2011 z dnia 14 kwietnia 2011 roku; Członek Zespołu;

przeprowadził kontrolę doraźną w dniach 18-20 kwietnia 2011r.

(Dowód: akta kontroli str. 1-8)

Przedmiotem kontroli było: zbadanie zasadności zarzutów pod adresem p.o. Dyrektora Pogotowia Opiekuńczego, w związku z pismem Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp., znak: GCPRiPS-DDiR.8120.19.2011.BS z dnia 17 marca 2011r., wywołanym anonimowym pismem pracowników Pogotowia Opiekuńczego z dnia 11 marca 2011r.: organizacja opieki na dziećmi i liczebność grup wychowawczych, zapewnienie dostępu do telefonu służbowego po godzinie 15.00, posiadanie procedur postępowania i planów pracy w placówce, przepływ informacji i relacje pomiędzy kadrą w placówce, udzielanie wsparcia wychowawcom ze strony specjalistów (psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego), przewożenie dzieci prywatnymi samochodami, umieszczanie dzieci w szpitalach psychiatrycznych, udzielanie kieszonkowego, zapewnienie dostępu do aneksów kuchennych oraz do żywności przez całą dobę. Zbadanie zasadności części zarzutów nie będących w kompetencji nadzoru wojewody przekazano pismem z dnia 15.04.2011r. PS-I.431.3.3.2011.MNow do Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp. i do wiadomości Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej.

Okresem kontroli objęto 2010r. do dnia kontroli włącznie.

(Dowód: akta kontroli str. 9-40)

Kontrolę przeprowadzono w obecności p. o. dyrektora placówki, Pani Magdaleny Bielejewskiej pełniącej obowiązki od 1-07-2009r. która udzielała wyjaśnień podczas kontroli.

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy i oceny działań placówki pod kątem zasadności zarzutów zawartych w piśmie , znak: GCPRiPS-DDiR.8120.19.2011.BS z dnia 17 marca 2011r., pobrano dokumentację placówki, dokonano oględzin pomieszczeń i przeprowadzono anonimową ankietę wśród 20 pracowników merytorycznych w celu zbadania przepływu informacji i relacji pomiędzy kadrą pracowników pedagogicznych w placówce.

Ustalenia w toku kontroli

I. Organizacja pracy w placówce

1. Organizacja opieki nad dziećmi, liczebności oraz kwalifikacji dzieci do grup wychowawczych

Zgodnie z przyjętym Regulaminem w placówce funkcjonuje jedna grupa socjalizacyjna i 3 grupy interwencyjne. W dniu kontroli w Placówce przebywało łącznie 36 wychowanków, w tym: 10 w grupie socjalizacyjnej, 9 w I grupie interwencyjnej, 10 w II grupie interwencyjnej (w tym 2 na długotrwałej ucieczce) i 7 w III grupie interwencyjnej. W poszczególnych grupach liczba dzieci nie przekracza 10 osób, co jest zgodne z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. Dzieci umieszczane w poszczególnych typach grup posiadają odpowiednie postanowienia Sądu na umieszczenie w stosownej formie opieki, tj. grupach interwencyjnych lub socjalizacyjnej.

Zarzut dotyczący umieszczania wychowanków w grupach interwencyjnych z postanowieniem na grupę socjalizacyjną – bezzasadny.

Jak wynika z grafiku dyżurów kadry placówki, opieka nad dziećmi w ciągu dnia zapewniona jest przez 1 wychowawcę na 10 wychowanków, łącznie 4 wychowawców na całą placówkę, a od godziny 16 do 20 obecnych jest dwóch wychowawców w każdej grupie; w godzinach nocnych - opiekę sprawuje 3 wychowawców (1 w grupie socjalizacyjnej i 2 w grupach interwencyjnych) - zgodnie ze standardem.

Zarzut dot. liczebności grup nie znajduje potwierdzenia.

Ponadto w toku kontroli przyjęto pisemne wyjaśnienia dyrektora placówki, celem stwierdzenia zasadności zarzutu dot. dokonywania częstych zmian w grafiku dyżurów kadry pedagogicznej oraz przeanalizowano grafik dyżurów z kwietnia 2011r. Zgodnie z tym wyjaśnieniem, grafik jest przygotowywany i udostępniany pracownikom najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca poprzedzającego (grafik na kwiecień br. został przedłożony pracownikom 30 marca br.). Zmiany dokonywane były 4 krotnie – zawsze po przedłożeniu zwolnień lekarskich przez pracowników. Ponadto, jako poinformowała Dyrektor placówki, często zdarzają się sytuacje, że pracownik dostarcza zwolnienie lub wnioski urlopowy kilka minut przed swoim dyżurem – zachodni wtedy konieczność wezwania telefonicznie dodatkowego pracownika i dokonania nagłych zmian w grafiku. **Wyjaśnienia te zostały przyjęte, zatem zarzut dotyczący częstych zmian w grafiku dyżurów uznaje się za bezzasadny.**

(Dowód: akta kontroli str. 39-66, 203-206)

2. Koszt utrzymania wychowanka

Koszt utrzymania wychowanka Pogotowia Opiekuńczego w Gorzowie Wlkp. na koniec 2010r. wynosił 4.408,63 zł, co daje 4 miejsce w województwie lubuskim. Koszt ten istotnie jest dość wysoki - znajduje się powyżej średniej wojewódzkiej, wynoszącej 3.711,17 zł, ale wynika ze stanu zatrudnienia, które ma znaczący wpływ na jakość usług w placówce. Przepisy nie określają minimalnej lub maksymalnej stawki dot. kosztów pobytu wychowanka.

W związku z powyższym, zarzut dot. wysokiego kosztu utrzymania wychowanka uznaje się za bezzasadny.

(Dowód: akta kontroli str. 67-72)

3. Umieszczanie dzieci w szpitalach psychiatrycznych

W okresie od dnia 1 stycznia do 18 kwietnia 2011r. przeprowadzono 25 konsultacji psychiatrycznych i 16 hospitalizacji wychowanków. Konsultacje przeprowadzono w Poradni Zdrowia Psychicznego w Międzyrzeczu, Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze lub Poradni Wielospecjalistycznej – Psychiatrii Dziecięcej w Gorzowie Wlkp. Hospitalizacje

odbywały się na wniosek lekarza psychiatry, lekarza rodzinnego, psychologa lub zgodnie z Postanowieniem Sądu Rejonowego (Wydział Rodzinny i Nieletnich w Gorzowie i w Sulęcinie), m.in. do Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze, Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych na Oddziale Psychiatrii Sądowej o Wzmocnionym Zabezpieczeniu dla Młodzieży w Obrzycach, Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie. Jako przyczyny hospitalizacji wskazano m.in. zaburzenia zachowania, nastroju i emocji, reakcje depresyjne, zaburzenia opozycyjno – buntownicze, ADHD, uzależnienia, moczenia nocne, trudności w nauce szkolnej, agresja werbalna i niewerbalna, brak postępu w socjalizacji, samookaleczenia.

Ustalenia potwierdziły przypadki częstych hospitalizacji psychiatrycznych, jednak ich liczba wynikała ze wskazań specjalistów, więc zarzut dot. nagminnego wywożenia dzieci do szpitali psychiatrycznych – bezzasadny.

(Dowód: akta kontroli str. 73-82)

4. Posiadanie procedur postępowania i planów pracy, dzienniki zajęć wychowawczych (przyjęcie dziecka do placówki, postępowanie z nieletnim będącym pod wpływem alkoholu, środków odurzających, procedury dotyczące agresywnego nieletniego lub o skłonnościach autodestrukcyjnych).

Jak wynika z przedłożonej dokumentacji, **plany pracy** sporządzane są dla każdej grupy wychowawczej indywidualnie. Z planów tych wynika również podział obowiązków wśród wychowawców w danej grupie, założenia wychowawczo-dydaktyczne oraz wskazanie zadań do realizacji na każdy dzień tygodnia. Częścią planu pracy jest również regulamin danej grupy, czyli ustalone zasady postępowania oraz sankcje grożące za nie przestrzeganie tych zasad. Wśród sankcji wymieniono m.in. depozyt butów, ubrań wyjściowych, pozostawanie pod kluczem. W ocenie kontrolujących kary te mogą zawierać elementy deprymujące, uwłaczające godności osobistej dziecka. Kary inne niż takie, które prowadzą się wyłącznie do pozbawienia dziecka jakichś dotychczasowych przywilejów, są niedozwolone.

Ponadto, jak wynika z podziału obowiązków wśród wychowawców w danej grupie, tylko jedna osoba odpowiedzialna jest za prowadzenie dokumentacji wszystkich dzieci. Taki stan rzeczy prowadzi do schematyczności w opracowywaniu indywidualnych planów pracy. Jednemu wychowawcy może być trudno uchwycić potrzeby całej 10 osobowej grupy dzieci, a przy planowaniu pracy dla wszystkich wychowanków łatwo jest zatracić indywidualność każdego dziecka.

W toku kontroli zbadano również zasadność zarzutów, dotyczących braku **procedur dotyczących przyjęcia dziecka do placówki, postępowania z nieletnim będącym pod wpływem alkoholu i środków odurzających oraz procedur dotyczących agresywnego zachowania nieletniego.** Jak wynika z dokumentacji przedłożonej podczas kontroli – sprawozdań z posiedzeń Stałych zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, podczas posiedzeń w marcu 2010r. zaprezentowano wychowawcom wskazówki do postępowania z dzieckiem nadpobudliwym. W dniach 7-8 kwietnia 2010r. omówiono podczas spotkania kadry placówki zagadnienia dotyczące pracy z dzieckiem agresywnym (przejawy agresji, czynniki przyczyniające się i chroniące przez agresją, sposoby postępowania wychowawcy w przypadku agresywnego zachowania wychowanka). Na zebraniu z wychowawcami w dniu 29 lipca 2010r. omówione zostały m.in. procedury postępowania z dzieckiem znajdującym się pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. W odniesieniu do procedur przyjęcia dziecka do placówki, ustalono, że podczas posiedzenia zespołu wychowawców w dniu 15-16 marca 2011r. zasygnalizowano konieczność omówienia nowej formy dokumentacji z przyjęcia wychowanka

do placówki i ustalono, że zostanie zorganizowane szkolenie dla pracowników w zakresie procedury przyjęcia dziecka w oparciu o nowy druk.

Wobec powyższego, zarzuty postawione w tym zakresie uznaje się za bezzasadne, zachodzi jednak konieczność modyfikacji form karania stosowanych w placówce.

(Dowód: akta kontroli str. 83-169)

5. Udzielanie kieszonkowego

Placówka posiada Regulamin kieszonkowego – aktualnie obowiązujący regulamin wprowadzono w grudniu 2010r. Ma motywacyjny charakter - stawka wyjściowa 40 zł; może ulec zwiększeniu i zmniejszeniu o 100%.

Z wyjaśnień udzielonych przez dyrektora placówki wynika, że kieszonkowe wypłacane jest zgodnie z regulaminem kieszonkowego. W okresie styczeń – luty br. wypłacane było za 2 miesiące. W marcu br. podstawą wypłacania kieszonkowego była kwota 20zł. W kwietniu kieszonkowe będzie przyznawane w minimalnej wysokości z uwagi na bardzo ograniczone środki finansowe – konieczność zapłaty 1.000 zł. za zniszczoną skrzynkę elektryczną.

Z przedłożonej dokumentacji jednak wynika, że kieszonkowe w placówce wypłacane jest nierregularnie. Wychowawcy składają zapotrzebowanie, pobierają pieniądze i wypłacają dzieciom – często wychowankowie deponują swoje pieniądze u wychowawcy. Pobierają je w trakcie zakupów. Z wyliczeń księgowej przedstawionych podczas kontroli na piśmie wynika, że w budżecie placówki na wypłatę kieszonkowego zaplanowano 2.407 zł, co stanowi w przeliczeniu na ilość miejsc w placówce 5,01 zł. Z zaplanowanej kwoty wypłacono w lutym (za styczeń) 254,85 zł, co stanowi 6,37 zł; w marcu (za luty i marzec) 590 zł, co stanowi 14,75 zł. (7,37 za miesiąc). Jest to niezgodne z § 27 pkt 1 ust. 6 Rozporządzenia (nie mniej – 8,24 zł. i nie więcej 82,40 zł), poniżej obowiązującego minimum. Do końca roku 2011 w budżecie placówki na wypłaty kieszonkowego zostało 1562,16 zł, co w przeliczeniu na wychowanka wynosi 4,33 zł i nie zapewnia zabezpieczenia wypłat do końca roku.

Ponadto, z informacji sporządzonej przez Dyrektora dla wychowawców w ramach Stałego Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka z dn. 14.03.2011r. wynika, że Dyrektor zabronił pracownikom pożyczania pieniędzy wychowankom.

Zarzut dot. nie otrzymywania kieszonkowego przez wychowanków częściowo potwierdził się: kieszonkowe wypłacane jest nierregularnie, wysokość ustalonej kwoty jest niezgodna z przepisami, tj. poniżej minimum, w budżecie placówki nie zabezpieczono wypłat do końca roku. Zarzut dot. zmuszania wychowawców do zakładania własnych pieniędzy na zakupy dla wychowanków nie potwierdził się.

(Dowód: akta kontroli str. 59-65,170-181)

6. Zapewnienie dostępu do aneksów kuchennych oraz żywności przez całą dobę, przynoszenie własnych produktów żywnościowych przez wychowawców

Dokonano oględzin wszystkich czterech aneksów kuchennych w placówce.

- W grupie I interwencyjnej - aneks przeznaczony dla 3 wychowanków, wyposażony w podstawowe naczynia i produkty żywnościowe w lodówce oraz suche półprodukty (ryż, kasza, makaron). W trakcie wizytacji aneks był zamknięty na klucz. W tym czasie wychowankowie byli nieobecni – spożywali uroczysty obiad w stołówce.
- Grupa II interwencyjna – aneks przeznaczony dla 6 wychowanków, wyposażony w produkty żywnościowe w lodówce oraz w półprodukty suche zamknięte na klucz w szafce. Poinformowano kontrolujących, że szafka jest otwierana przez wychowawcę w razie potrzeby i na wniosek wychowanka.

- W grupie III interwencyjnej – aneks przeznaczony dla 4 wychowanków (4 krzesła), wyposażony w podstawowy sprzęt AGD oraz żywność w lodówce i półprodukty suche. Liczba sztuków niedostosowana do liczby wychowanków znajdujących się aktualnie w grupie.
- Grupa socjalizacyjna – aneks dostosowany do potrzeb 10 wychowanków, wyposażony w produkty żywnościowe w lodówce oraz suche produkty do przygotowywania przekąsek, chleb, podstawowe naczynia kuchenne.

Zarzut dot. nie zapewnienia całodobowego dostępu do środków spożywczych, napojów w aneksach kuchennych potwierdził się - o czym świadczy zamykanie aneksów i szafki z żywnością na klucz. Ponadto, wielkość 3 aneksów kuchennych i wyposażenie nie jest dostosowana do liczby dzieci w grupach.

(Dowód: akta kontroli str. 83-84, 93-97, 182-183)

7. Zatrudnienie radcy prawnego – jak ustalono podczas kontroli, placówka korzysta z usług radcy prawnego, który świadczy usługi na umowę-zlecenie.

Zarzut zatrudniania radcy prawnego bezzasadny.

(Dowód: akta kontroli str. 184-185)

8. Sporządzanie diagnoz psychologicznych i pedagogicznych.

Na podstawie analizy dokumentacji 4 wychowanków dokonanej podczas kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Pogotowiu Opiekuńczym w dniach 25,28 i 29 marca 2011r. stwierdzono, że Placówka sporządza przedmiotowe diagnozy określone w §4 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 roku w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych (Dz.U. z 2007r., Nr 201, poz.1455 z późn. zm.). W kontrolowanej dokumentacji znajdują się:

- wstępna diagnoza pedagogiczna określająca stan funkcjonowania dziecka w sferze ruchowej, umysłowej, społecznej i socjalizację. Na podstawie zgromadzonych informacji diagnoza kończy się wnioskami wraz z zaleceniami do dalszej pracy z wychowankiem.
- wstępna diagnoza indywidualna wychowanka (brak autora karty oraz daty sporządzenia – z wyjaśnień uzyskanych w toku kontroli wynika, że diagnoza jest sporządzona przez pracownika socjalnego) zawierająca diagnozę środowiska rodzinnego - opis sytuacji rodzinnej wychowanka oraz sytuacji materialnej rodziny. Diagnozę podsumowują uwagi i wnioski na temat dziecka i rodziny.
- diagnoza psychologiczna- uwzględnia opis rozwoju społeczno - emocjonalnego dziecka, obszary nieprawidłowości i zaburzeń oraz problemów dot. dziecka, formy i metody wraz z przewidywanymi efektami stanowiące plan pracy z dzieckiem.

Powyzsze diagnozy, tj. psychologa, pedagoga i pracownika socjalnego stanowią podstawę do sporządzenia dokumentu pod nazwą „diagnoza psychologiczno – pedagogiczna wychowanka i jego rodziny”. Całościowa diagnoza zakończona jest częścią planistyczną, która określa plan działań długoterminowych i krótkoterminowych.

Zarzut dot. nie prowadzenia diagnoz psychologicznych i pedagogicznych bezzasadny.

(Dowód: akta kontroli – kontrola kompleksowa w Pogotowiu Opiekuńczym PS-I.431.4.7.2011 - str. 237-254)

9. Terapia specjalistyczna świadczona w placówce

Przeprowadzona kontrola kompleksowa wykazała, że w placówce prowadzi się:

- terapię pedagogiczną - świadczoną przez terapeutę, ramach terapii prowadzona jest praca psychokorekcyjna i psychodydaktyczna;
- terapię psychologiczną - świadczoną przez psychologa, zakres terapii obejmuje terapię indywidualną – ciągłą lub interwencyjną, nastawioną na wsparcie emocjonalne lub techniki

behawioralne, mające na celu zmianę zachowań oraz terapię krótkotrwałą. Ponadto, prowadzone są indywidualne zajęcia psychoedukacyjne nastawione na edukację wychowanka;

- oddziaływania pedagoga, który prowadzi rozmowy interwencyjne, dyscyplinujące wychowanków, doraźne dot. spraw osobistych, rodzinnych, poradnictwo i pedagogizacja rodziców, doradztwo zawodowe wychowanków;

- ponadto w placówce świadczone były zajęcia komputerowe, aerobik, realizowano Program „Zgotuj sobie radość”, zajęcia, warsztaty rozwijania umiejętności interpersonalnych w ramach programu „Młodzi – aktywni wbrew przeciwnościom”.

Zarzut dot. braku zajęć terapeutycznych nie potwierdził się.

(Dowód: akta kontroli – kontrola kompleksowa w Pogotowiu Opiekuńczym PS-I.431.4.7.2011 - str. 265-272, 371-412)

10. Zmienność decyzji i podważanie ustaleń Stałego Zespołu podejmowanych w sprawie wychowanka.

W toku kontroli poddano analizie protokoły z posiedzeń Stałego Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz indywidualne plany pracy wychowanki w celu ustalenia czy zalecenia pracy z wychowankiem, ustalane na posiedzeniach Stałego Zespołu są realizowane oraz czy ma to swoje odzwierciedlenie w indywidualnych planach pracy. Jak wynika z analizy indywidualnych planów pracy¹ za okres od marca do czerwca 2010r., do bieżącej pracy w wychowanką wdrażane są zalecenia, ustalane na posiedzeniach Stałego Zespołu². Dokumentacja za okres od września 2010 do dnia kontroli³ również nie potwierdza zarzutu, polegającego na podważaniu ustaleń Stałego Zespołu. Z powyższej dokumentacji można jednak wywnioskować, że nie dokonano modyfikacji w indywidualnych planach pracy, uwzględniając zalecenia ustalone na posiedzeniu Stałego Zespołu (zalecenie Zespołu z dnia 24.11.2010r. – „umieszczenie dziewczynki w Zaborze celem diagnozy i izolacja w grupie II od Sandry R.” – IPP za okres od września 2010r. nie zostało zmodyfikowane, zgodnie z zaleceniem Zespołu). Powyższe zmiany sytuacji wychowanki są jednak ujmowane w kartach pobytu, w których odnotowano te wydarzenia.

Mając na uwadze powyższe, zarzut zmienności decyzji i podważania ustaleń Stałego Zespołu podejmowanych w sprawie wychowanka nie znalazł potwierdzenia i uznaje się za bezzasadny.

(Dowód: akta kontroli str. 185-247)

11. Zapewnienie dostępu do telefonu służbowego po godz. 15:00

W toku czynności kontrolnych pobrano wyjaśnienia p.o. dyrektora placówki w sprawie zapewnienia telefonu służbowego po godzinie 15:00, z których wynika, że w I grupie interwencyjnej, w pokoju wychowawców dostępny jest aparat telefoniczny, z którego wychowawcy mogą skorzystać. Dostępne są połączenia wychodzące na numery stacjonarne oraz na telefon komórkowy do dyrektora placówki. Pozostałe połączenia komórkowe zablokowane. Osobiście dokonano wizytacji pomieszczenia, w którym znajduje się telefon, w obecności p. o. Dyrektora oraz wychowawcy grupy interwencyjnej.

Zarzut dot. braku telefonu po godz. 15:00 częściowo zasadny – możliwość telefonowania wyłącznie na numery stacjonarne lub do dyrektora placówki.

(Dowód: akta kontroli str. 182-183)

12. Przewożenie dzieci prywatnymi samochodami

Z wyjaśnień udzielonych przez dyrektora placówki wynika, że polecono wychowawcom korzystanie wyłącznie z samochodu służbowego placówki, zabroniono korzystania z aut

¹ IPP wychowanki Grażyny L. za okres: luty-czerwiec 2010r.

² Protokoły Stałego Zespołu z okresu: marzec-czerwiec 2010r. wychowanki Grażyny L.

³ Protokoły Stałego Zespołu z okresu: wrzesień 2010r.-marzec 2011r. oraz IPP za okres: wrzesień 2010r.-luty 2011r. wychowanki Grażyny L.

ant k1

PN

prywatnych do przewożenia wychowanków. Kontrolującym przedłożono rozkład dnia pracy kierowcy Pogotowia Opiekuńczego za miesiąc marzec 2011r. w którym szczegółowo wykazywane są wyjazdy służbowe dot. wychowanków lub innych związanych z działalnością Placówki.

Zarzut dot. przewożenia wychowanków prywatnymi samochodami bezzasadny.

(Dowód: akta kontroli str. 183-202)

13. Szkolenia, podnoszenie kwalifikacji przez pracowników oraz nie informowanie wychowawców o ofercie kształcenia WOM-u

W 2010 roku w szkoleniach zewnętrznych uczestniczyły 2 osoby, 4 osoby odbywały studia podyplomowe (oligofrenopedagogika, edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna); ponadto 10 osób legitymuje się studiami podyplomowymi, w tym 2 osoby na dwóch kierunkach, 2 osoby posiadają studia podyplomowe w zakresie organizacji i zarządzania pomocą społeczną.

W roku 2010 w Pogotowiu Opiekuńczym przeprowadzono 4 szkolenia wewnętrzne m.in. dla pracowników pedagogicznych. Szkolenia obejmowały zagadnienia związane z opieką bieżącą i pieczą zastępczą, socjoterapię jako proces i metodę pracy z dziećmi i młodzieżą, szkolenie w zakresie procedur HCCP, obowiązujących w Pogotowiu Opiekuńczym oraz w zakresie profilaktyki zakażeń HIV i postępowania w przypadku narażenia na materiał potencjalnie zakaźny.

Zarzut dot. nie umożliwiania podnoszenia kwalifikacji przez pracowników – nie znajduje potwierdzenia z uwagi na prowadzenie szkoleń wewnętrznych i umożliwianie szkoleń zewnętrznych przez placówkę.

Zarzut nie informowania wychowawców o ofercie kształcenia WOM również uznano za bezzasadny, z uwagi na specyfikę Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego (adresatem szkoleń są pracownicy systemu oświaty, nie pomocy społecznej).

(Dowód: akta kontroli str. 184-185 oraz akta kontroli-kontrola kompleksowa w Pogotowiu Opiekuńczym PS-I.431.4.7.2011- str. 69-71)

II. Atmosfera i relacje pomiędzy kadrą pracowników Pogotowia Opiekuńczego

W toku czynności kontrolnych, w dniach 18 i 19 kwietnia 2011r., przeprowadzono anonimową ankietę wśród 20 pracowników pedagogicznych (wszystkich obecnych w tym czasie w pracy). Celem badania było sprawdzenie atmosfery i relacji pomiędzy pracownikami Pogotowia Opiekuńczego w Gorzowie Wlkp. oraz zweryfikowanie zarzutów zawartych w skardze pracowników PO.

Analiza zebranych danych ujawniła, iż pracownicy Pogotowia Opiekuńczego utożsamiają się zarówno z grupą zawodową nauczycieli (45%), jak i pracowników pomocy społecznej (40%). Jednak najczęstsze konflikty występują na linii wychowawca-wychowawca. W związku z tym pracownicy oczekują poprawy sfery komunikacyjnej, ale również usprawnienia pracy w zakresie kadrowym. Zdaniem ankietowanych w Placówce nie ma grupy zawodowej bardziej docenianej (60%) lub bardziej pokrzywdzonej (50%).

Badania wykazują, że pracownicy są usatysfakcjonowani zawodowo, nie przejawiają zniechęcenia do pracy, nie chcą jej zmieniać, uważając przy tym, że ich praca jest efektywna. Na podkreślenie zasługuje fakt, że własny sukces zawodowy związany jest z sukcesami wychowanka, np. okazywaniem przez niego szacunku, sympatii, dobrego kontaktu, trzymaniem kontaktu po pobycie w Pogotowiu. Jednak tylko dla 1/3 sukcesem jest usamodzielnienie wychowanka. Ponoszone porażki zawodowe uwarunkowane są problemami wychowawcy (np. konflikty kadrowe, zwolnienie z pracy, obawa przed utratą pracy, wyśmiewanie decyzji), jak i problemami wychowanka (powrót wychowanka na złą drogę, pójście do schroniska Młodzieżowego, niemoc lub niechęć do oferowanej pomocy). Jako największe trudności w pracy pracownicy wskazali trudności wychowawcze (brak szacunku do wychowawcy, agresja,

wulgarność wychowanków, niechęć do oferowanej pomocy czy brak dyscypliny) lub trudności wynikające z organizacji i zarządzania placówką (brak lub zły przepływ informacji, zmienność, brak wsparcia, także ze strony dyrektora, niejednakowe traktowanie pracowników. Również trudności wynikające z relacji międzyludzkich to problem dla prawie połowy osób; jako przykłady wskazano brak współpracy, zawiść, niekompetencja wychowawcy lub konflikty między pracownikami. Jednak w pytaniu dodatkowym dot. oceny organizacji pracy w Placówce – organizację tą oceniono pozytywnie.

Analiza wykazała również, że głównymi powodami pracy w Pogotowiu jest zatrudnienie zgodne z posiadanymi kwalifikacjami oraz chęć niesienia profesjonalnej pomocy. Niestety cel pracy pracownika (pomoc innym) nie jest zbieżny z celem pracy dyrektora, rozumianym przez pracowników jako zarządzanie, kierowanie. Oznacza to, że pracownicy postrzegają kierownictwo jako menadżera, organizatora, nie znają właściwej roli dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej (np. Dyrektor sprawuje nadzór nad pracownikami, eliminuje pracowników zatrudnionych w ramach Karty Nauczyciela, godzi wychowawców KN/KP i wymienia niekompetentny personel). Dla 10% osób cel dyrektora skupia się na wychowanku (dbanie o jego dobro, zapewnienie opieki) i koordynacji pracy opiekuńczo – wychowawczej zespołu (5%). Niepokojący jest fakt, że pracownicy merytoryczni nie znają głównego celu placówki opiekuńczo – wychowawczej; rozumiany jest on bardzo szeroko i ogólnie – opieka, pomoc, wychowanie, nie zaś powrót dziecka do rodziny, znalezienie rodziny zastępczej czy przygotowanie wychowanka do samodzielnego życia w społeczeństwie. Jedna trzecia za cel placówki wskazała m.in. edukację szkolną. Powyższe wnioski sugerują konieczność dodatkowego nadzoru merytorycznego (np. powołania z-cy kierownika oraz przeprowadzenia szkoleń merytorycznych dla pracowników dotyczących istoty funkcjonowania, celu Pogotowia Opiekuńczego). Decyzje dotyczące sytuacji dziecka podejmowane są w gronie dyrektora, pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego i wychowawców. Informacje na temat planów w Placówce pracownicy otrzymują podczas posiedzeń Stałego Zespołu.

Pracownicy znają oczekiwania dyrektora placówki i od niego otrzymują polecenia w pracy. Jednak z analizy przeprowadzonych badań wynika, że polecenia wydawane są również przez pedagoga (40%) i pracownika socjalnego (25%); 2 osoby wskazały na psychologa i tyle samo na wychowawcę, jedna osoba otrzymuje polecenia od kierowcy i jedna od pracownika administracyjno – biurowego. Również większość z prośbą o pomoc zwróci się do przełożonego, odczuwając przy tym emocje pozytywne. Ponad połowa pracowników nie wie czy dyrektor dokonywał okresowej oceny ich pracy, a tym samym nie zna jego oczekiwań. Pracownicy są informowani o systemie kar i nagród, w placówce stosowane były przedmiotowe formy motywacji (nagroda pieniężna lub słowna motywacyjna).

Atmosfera w pracy oceniana jest różnie. Na poziomie wystarczająco dobrym (40%), a także złym i bardzo złym (35%). Wypowiedzi negatywne odniesiono do kontaktów interpersonalnych, np. konfliktami między grupami pracowników, niedomówieniami, 10% ankietowanych poruszyło problem wzajemnego obawiania się siebie i brak zaufania wśród pracowników. Jedna osoba wspominała o sytuacji dot. obecności kierowcy przy decyzjach dot. wychowanków oraz większych praw kierowcy do wychowanka niż wychowawcy. Z przeprowadzonych badań wynika, że pracownicy czują się dobrze we własnym zespole. Pozytywne relacje pracownicy uzasadniają wzajemnym wsparciem lub wspólnym podejmowaniem decyzji. Emocje dominujące w pracy to radość, napięcie stres, zapał i ekscytacja.

(Dowód: akta kontroli str. 207-230, 231-472)

III. WNIOSKI:

W toku kontroli stwierdzono zasadność następujących zarzutów:

- 1) Nie otrzymywania kieszonkowego przez wychowanków – zarzut częściowo potwierdził się: kieszonkowe wypłacane jest nieregularnie, wysokość ustalonej kwoty jest niezgodna z przepisami, tj. poniżej minimum, w budżecie placówki nie zabezpieczono wypłat do końca roku.
- 2) Nie zapewnienia całodobowego dostępu do środków spożywczych, napojów w aneksach kuchennych potwierdził się - o czym świadczy zamykanie aneksów na klucz, szafki z żywnością. Ponadto, wielkość 3 aneksów kuchennych i wyposażenie nie jest dostosowana do liczby dzieci w grupach.
- 3) Braku telefonu po godz. 15:00 – zarzut częściowo zasadny – możliwość telefonowania wyłącznie na numery stacjonarne lub do dyrektora placówki.

Bezzasadne okazały się zarzuty dotyczące:

- 1) umieszczania w grupach interwencyjnych wychowanków posiadających postanowienie Sądu o umieszczeniu w placówce socjalizacyjnej.
- 2) Zbyt małej liczby dzieci w grupach wychowawczych.
- 3) Dokonywania częstych zmian w grafiku dyżurów.
- 4) Bardzo wysokiego kosztu utrzymania wychowanka.
- 5) Nagminnego wywożenia dzieci do szpitali psychiatrycznych.
- 6) Zmuszania wychowawców do zakładania własnych pieniędzy na zakupy dla wychowanków.
- 7) Zatrudniania radcy prawnego.
- 8) Nie sporządzania diagnoz psychologicznych i pedagogicznych.
- 9) Braku zajęć terapeutycznych.
- 10) Zmienności decyzji i podważania ustaleń Stałego Zespołu podejmowanych w sprawie wychowanka.
- 11) Przewożenia wychowanków prywatnymi samochodami.
- 12) Nie umożliwiania pracownikom podnoszenia kwalifikacji oraz informowania wychowawców o ofercie kształcenia WOM-u.
- 13) braku wsparcia dla wychowawców w sytuacjach problemów wychowawczych ze strony specjalistów placówki,
- 14) niewłaściwego przepływu informacji nt wychowanków pomiędzy kadrami wychowawców a specjalistami zatrudnionymi w placówce oraz celowego pozbawiania wychowawców istotnych informacji o wychowanku.
- 15) nierównego traktowania wszystkich zatrudnionych pracowników w placówce.

Ponadto stwierdzono konieczność modyfikacji form karania stosowanych w placówce.

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do książki kontroli w Pogotowiu Opiekuńczym w Gorzowie Wlkp.

Zgodnie z § 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) kierownik kontrolowanej jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto, kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi kontrolowanej jednostki stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wobec zastrzeżeń.

Po przeczytaniu, niniejszy protokół podpisano na każdej stronie.

Treść protokołu podlega udostępnieniu zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112 poz. 1198) oprócz informacji stanowiących dane osobowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 o ochronie danych osobowych (Dz.U.Nr.133 poz. 883 z późniejszymi zmianami).

Protokół sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których:

- egzemplarz nr 1 przekazano p.o. Dyrektora Pogotowia Opiekuńczego w Gorzowie Wlkp.;
- egzemplarz nr 2 przekazano do Wydziału Nadzoru i Kontroli LUW;
- egzemplarz nr 3 wraz z załącznikami pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW.

Kontrolujący:

Dyrektor jednostki kontrolowanej:

INSPEKTOR WOJEWODZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Kraska
Agnieszka Kraska

ST. INSPEKTOR
w Wydziale Polityki Społecznej

Nowak
Marta Nowak

P.O. DYREKTOR

Bielejewska
Magdalena Bielejewska

Gorzów Wlkp., ... 11. września 2011 r.

Gorzów Wlkp.,
5 lipca 2011

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wlkp.
ul. Jagiellończyka 8
(52)